

Objednatel:
Středočeský kraj
Zborovská 11, 155 21 Praha 5

Pořizovatel:
Krajský úřad Středočeského kraje,
odbor územního plánování a stavebního řádu
Zborovská 11, 155 21 Praha 5

Zhotovitel
Atelier T-plan, s.r.o.
Sezimova 380/13, Praha 4 – Nusle, 140 00

Návrh 3. Aktualizace ZÚR Středočeského kraje

PRO VYDÁNÍ DLE § 41 V NÁVAZNOSTI NA § 42 Odst. 4 STAVEBNÍHO ZÁKONA

C. Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území dle bodů C – F přílohy č. 5 k vyhl. č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů

.....
Ing. Karel Beránek, CSc.
zodpovědný řešitel

.....
Ing. Roman Soukup
zodpovědný řešitel

Říjen 2023
Zakázka č. 2017018

ŘEŠITELSKÝ TÝM

Ing. arch. Karel Beránek, CSc.

Ing. Roman Soukup

RNDr. Libor Krajíček

OBSAH

C.	VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA SKUTEČNOSTI ZJIŠTĚNÉ V ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADECH	1
C.1	METODICKÝ PŘÍSTUP	1
C.2	VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA VYBRANÉ SKUTEČNOSTI ÚAP STŘEDOČESKÉHO KRAJE	2
1.	Téma - Širší územní vztahy	2
2.	Téma - Prostorové a funkční uspořádání území	3
3.	Téma - Struktura osídlení	4
4.	Téma - Sociodemografické podmínky	5
5.	Téma - Bydlení	6
6.	Téma - Příroda a krajina	7
7.	Téma - Vodní režim	9
8.	Téma - Horninové prostředí	10
9.	Téma - Kvalita životního prostředí	12
10.	Téma - Zemědělský půdní fond a pozemky určené pro plnění funkcí lesa	14
11.	Téma - Občanská vybavenost	15
12.	Téma - Dopravní infrastruktura	16
13.	Téma - Technická infrastruktura	18
14.	Téma - Ekonomické a hospodářské podmínky	20
15.	Téma - Rekreace a cestovní ruch	22
16.	Téma - Bezpečnost a ochrana obyvatel	23
D.	VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA JINÉ SKUTEČNOSTI NEPODCHYCENÉ V ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADECH	24
E.	VYHODNOCENÍ PŘÍNOSU K NAPLNĚNÍ PRIORITY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ OBSAŽENÝCH V POLITICE ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR	25
E.1	METODICKÝ PŘÍSTUP	25
E.2	VYHODNOCENÍ PŘÍNOSU 3A ZÚR STŘEDOČESKÉHO KRAJE	25
F.	VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ - SHRNUÍ	34
F1.	VYHODNOCENÍ VLIVŮ 3A ZÚR SK NA PILÍŘ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	34
F2.	VYHODNOCENÍ VLIVŮ 3A ZÚR SK NA HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ	35
F3.	VYHODNOCENÍ VLIVŮ 3A ZÚR SK NA SOCIÁLNÍ PILÍŘ	36
	SHRNUÍ	36

C. VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA SKUTEČNOSTI ZJIŠTĚNÉ V ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADECH

C.1 METODICKÝ PŘÍSTUP

Pro vyhodnocení vlivů 3. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále též 3A ZÚR SK) byly použity skutečnosti zjištěné v 5. úplné aktualizaci Územně analytických podkladů Středočeského kraje ze září 2021 (dále jen „ÚAP“). Cílem vyhodnocení byla identifikace možného vývoje a stavu, jakým mohou ve 3. aktualizaci ZÚR Středočeského kraje řešené části ovlivnit danou skutečnost či jev, identifikovaný v ÚAP a to jak z pozitivního, tak z negativního hlediska.

V aktualizaci ÚAP je v rámci podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje provedena analýza stavu (resp. aktualizace) na území Středočeského kraje celkem u níže uvedených 16 tematických okruhů.

Na toto vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limitů využití území, pak navazuje zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území v rámci rozboru udržitelného rozvoje území Středočeského kraje. Současně je v dokumentu provedeno vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území a dále určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích.

1. Širší územní vztahy
2. Prostorové a funkční uspořádání území
3. Struktura osídlení
4. Sociodemografické podmínky
5. Bydlení
6. Příroda a krajina
7. Vodní režim
8. Horninové prostředí
9. Kvalita životního prostředí
10. ZPF a PUPL
11. Občanská vybavenost
12. Dopravní infrastruktura
13. Technická infrastruktura
14. Ekonomické a hospodářské podmínky
15. Rekreační a cestovní ruch
16. Bezpečnost a ochrana obyvatel

Cílem vyhodnocení vlivů 3A ZÚR SK je stanovit význam, podíl nebo míru pozitivního či negativního působení na stav a vývoj tematických okruhů uvedených v ÚAP. Toto hodnocení je vstupem pro následné vyhodnocení působení 3A ZÚR SK na vytváření vyvážených územních podmínek pro pilíř životní prostředí, pilíř hospodářský rozvoj a pilíř sociální (soudržnost společenství obyvatel). Vyhodnocení všech těchto vlivů 3A ZÚR SK bylo provedeno verbálně.

C.2 VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA VYBRANÉ SKUTEČNOSTI ÚAP STŘEDOČESKÉHO KRAJE

1. Téma - Širší územní vztahy

STAV ÚZEMÍ Z HLEDISKA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ A VYBRANÉ JEVI DLE ÚAP

Středočeský kraj je situován v centrální oblasti české kotliny. Počtem obyvatel i rozlohou největší český kraj, sousedí s kraji Jihočeským, Plzeňským, Ústeckým, Libereckým, Královéhradeckým, Pardubickým a Vysočinou. Uvnitř Středočeského kraje, leží kraj Hlavní město Praha. Prostřednictvím dopravní a technické infrastruktury, „zelené a modré infrastruktury“, kulturními, ekonomickými, správními vztahy je Středočeský kraj provázán jak s Prahou, tak se sousedícími kraji a krajskými městy. Intenzivní vztahová provázanost, zejména s Prahou, má vliv na územní rozvoj funkčních složek - bydlení, vybavenost, výroba a logistika, pracovní příležitosti, rekreace. Tento rozvoj je místně i nadměrný, nedostatečně koordinovaný, předbíhající zabezpečení veřejnou infrastrukturou, řešený na úkor ochrany přírody a krajiny.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Poloha kraje v centru republiky
- ⇒ Vazby na potenciál hlavního města ČR
- ⇒ Hodnotné přírodní prostředí pro bydlení a rekreaci

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Náročnost koordinace rozvoje kraje s rozvojem hlavního města ČR
- ⇒ Riziko vysoké závislosti obyvatel kraje na dojížděci do Prahy
- ⇒ Nadměrná a jednostranná urbanizace exponovaných oblastí
- ⇒ Existence periferních oblastí na pomezí jednotlivých krajů

VLIV 3A ZÚR NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

3A ZÚR ÚK přispívá ke koordinovanému, proporcionálnímu územnímu rozvoji a to nejen vlastního Středočeského kraje ale i ve vztahu vůči Hlavnímu městu Praze a území okolních krajů. To se týká zejména hledisek dopravní a technické infrastruktury a územního systému ekologické stability regionální a nadregionální úrovně. Provázanost byla v rámci 3A ZÚR SK zjišťována i ve vztahu k rozvojovým osám, specifickým oblastem, které překračují hranice Středočeského kraje. Koordinace je zajišťována vzhledem ke stavu (popř. i rozpracovanosti) dokumentace Úplných znění Zásad územního rozvoje jednotlivých krajů. Nově byla v rozsahu celého území Středočeského kraje vymezena dle PÚR ČR (aktualizace

č. 4) specifická oblast SOB9, ve které se projevují aktuální problémy ohrožení suchem. Vzhledem k platnosti této aktualizace PÚR od 1. 9. 2021, není tato specifická oblast dosud v okolních krajských dokumentacích vymezena.

2. Téma - Prostorové a funkční uspořádání území

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Prostorové a funkční uspořádání kraje je dáno jednak „přírodními“ předpoklady území, jednak vývojem osídlení. Tak bylo založeno hlavní město Praha v Pražské kotlině a další centra osídlení v příznivých podmínkách pro obživu a ochranu obyvatel, které byly zejména podél vodních toků Vltavy, Berounky, Sázavy, Labe a Jizery. Postupně se ve vazbě na osídlení vytvářel systém dostředně uspořádaných komunikací.

Další rozvoj území ovlivňovaly nálezy drahých kovů a dalších surovin, postupné mýcení lesů a rozvoj zemědělství na úrodných půdách.

Osídlení pak zaznamenalo prudký rozvoj od poloviny 19. století v souvislosti s industrializací a výstavbou železnic. Potřeba vody pro výrobu znamenala další zahušťování osídlení podél významných vodních toků.

Současné využívání území odráží dnešní stav výrobních technologií, naplňování představ obyvatel o kvalitním bydlení a rekreaci, rozvoj dopravy, zejména silniční. Ekonomický tlak na využívání území v blízkosti hlavního města a dalších silných center osídlení, v souvislosti s politicko-ekonomickými změnami naší společnosti po roce 1989, vedl v některých územích kraje k neřízené urbanizaci.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Poloha kraje v zprostředkující veškeré republikové (i mezistátní) vazby s hlavním městem ČR,
- ⇒ Využívání zdrojů, nabídek, příležitostí a potenciálu hlavního města ČR a současně omezování nadměrné závislosti na Praze,
- ⇒ Hodnotné přírodní prostředí pro bydlení a rekreaci i pro zemědělství a lesnictví.

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Nadměrná závislost na Praze spojená s vysokou mobilitou obyvatel krajů ČR, navíc nepodložená přiměřeným rozvojem dopravní infrastruktury,
- ⇒ Do nedávna překotná a nekoordinovaná suburbanizace v exponovaných územích,
- ⇒ Degradace krajiny, zráty úrodnosti ZPF, přírodních a rekreačních hodnot intenzivním postupem urbanizace

VLIV 3A ZÚR NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

3A ZÚR SK dílčím způsobem v rozsahu požadavků Zprávy o uplatňování ZÚR SK přispívá k využití silných stránek a řešení slabých stránek a potlačení hrozeb. V obecné rovině se to týká revize priorit ÚP kraje pro zajištění URÚ. 3A ZÚR SK zpřesňuje diferenciaci prostorového uspořádání kraje ve vymezení rozvojových oblastí, os a specifických oblastí. Na úsecích dopravní a technické infrastruktury nadmístního významu jsou ve 3A ZÚR SK

vymezeny desítky návrhů, pro řešení vnitrokrajských i mezikrajských rozvojových problémů. Hledisko ochrany krajiny a přírody je podchyceno mj. v návrhu korekcí ÚSES.

3. Téma - Struktura osídlení

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Rozložení vyšších, středních a nižších center je v podstatě vyhovující. Parametry nižších center mohou v blízké době dosáhnout Hostivice a Jesenice. Žádoucí by bylo posílení Votic (ORP) na úroveň nižšího centra. Roli lokálních center mohou plnit i další obce (mimo POÚ) a naopak zařazení některých obcí do kategorie POÚ, zejména Jesenice (okres Rakovník), Křivoklát, Týnec n. L., z nich zřejmě lokální centra nevytvoří.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Rozvinutost a proporcionalita sídelní struktury,
- ⇒ Kompletní škála sídelní struktury (hlavní město Praha uvnitř hranic SK), centra osídlení, vyšší centra osídlení, střední centra osídlení - významná, střední centra - ostatní, nižší centra - významná, nižší centra - ostatní, lokální centra, ostatní obce s pověřeným obecním úřadem,
- ⇒ Veřejná infrastruktura vyšších a středních center schopná saturovat potřeby spádového obvodu,
- ⇒ Předpoklad posílení některých oslabených center v příměstském prostoru Prahy

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Slabě rozvinutá nižší centra osídlení,
- ⇒ Oslabená periferní území a jižní segment území kraje,
- ⇒ Rychle rostoucí části území s nedostatečnou veřejnou infrastrukturou (zejména v okolí Prahy),
- ⇒ Existence rozsáhlých podvyužívaných areálů či ploch nadmístního významu,
- ⇒ Problematické napojení (nerozvinuté, nebo přetížené) některých center na nadřazenou DI (zejm. Kladno, Neratovice, Kralupy),

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

V obecné rovině jsou žádoucí změny struktury osídlení podporovány přepracováním formulací priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území. Konkrétně se k tématice vztahují návrhy na rozvoj DI a TI a to v územních souvislostech ke zjištěným deficitům. Tyto návrhy byly podrobeny posouzení SEA a dle výsledků posouzení korigovány a doplněny podmínkami. 3A ZÚR SK také zasahuje do rozvoje struktury osídlení korekcí vymezení rozvojových oblastí, os (včetně vymezení nové podporované osy OS5a Praha – Jihlava). Jen v malém rozsahu 3A ZÚR SK zpřesňuje vymezení specifických oblastí nadmístního významu. Vymezení specifické oblasti SOB9 dle PÚR (riziko sucha) s problematikou struktury osídlení souvisí jen nepřímo. K vyjasnění uspořádání struktury osídlení přispívá též škála diferenciací prostorů kraje (zejm. krajiny sídelní, příměstské, rekreační) je podchycena ve stanovení cílových kvalit krajin, včetně uvedení územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení.

4. Téma - Sociodemografické podmínky

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Vývoj počtu obyvatel v Středočeském kraji je nad průměrem ČR a v podstatě je po r. 1991 jediným krajem s trvale rostoucím počtem obyvatel. Nadprůměrný růst obyvatelstva středních Čech byl, je a bude však regionálně významně diferencovaný. Nejdůležitějším faktorem podmiňujícím tuto diferenciaci je vzdálenost/poloha ku Praze a dále vůči hlavním komunikacím. Nejvýraznější přírůstky (index 120 a více) jsou v prostoru kolem Prahy, úbytky obyvatel (index pod 100) jsou v jižní části kraje.

Úroveň vzdělanosti obyvatel na území SK je různá. Nejvyšší (v rámci ČR nadprůměrná) je v příměstském okolí hl. m. Prahy (okres P-V, P-Z a bezprostředně navazující), kde se v souvislosti s rozvojem bydlení výrazně zvýšil počet obyvatel. Nízkou vzdělanostní úroveň obyvatelstva vykazují některé SO ORP na vnějším obvodu kraje.

Nezaměstnanost ve Středočeském kraji je v souhrnu nízká. Úroveň nezaměstnanosti Středočeského kraje je výrazně lepší než v celé ČR. Je to vyvoláno zejména ekonomickým růstem hl. m. Prahy a také Mladé Boleslavi. Tato města jsou schopna absorbovat (v podstatě i potřebují) dojížďku za prací. Proto nezaměstnanost v jejich okolí, ale i v dalších obvodech ORP je podprůměrná i v rámci kraje. Za vysokou nezaměstnanost lze považovat úroveň vyšší než průměr ČR. Tato úroveň se plošně vyskytuje zejména na severozápadním obvodě kraje (SO POÚ Kladno, Mělník, Mšeno, Neratovice a Slaný v SO POÚ Jesenice) a dále v jihozápadním segmentu kraje (SO POÚ Rožmitál pod Třemšínem, Dobříš a Březnice, Příbram) a ve východním segmentu (SO POÚ Městec Králové, Kouřim, Čáslav, Nymburk, Sadská, Kolín, Poděbrady, Pečky a Kutná Hora, v SO POÚ Týnec nad Labem).

Situace vyjížďky za prací je výrazně ovlivněna existencí dvou významných center dojížďky, tj. hl. m. Prahy, které není součástí Středočeského kraje a POÚ, resp. spíše městem Mladá Boleslav, které je v současné době nejvýznamnějším ekonomickým centrem kraje. Pozitivní saldo (mimo celků výše uvedených) má jen SO POÚ Kolín. Nejvíce negativní saldo (pod -30%) vykazují některé SO POÚ sousedící s hl. m. Prahou: Roztoky, Černošice, Mníšek pod Brdy a Kamenice.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Výjimečně příznivá poloha v zázemí Prahy (nejvýznamnější centrum osídlení ČR, ekonomicky nejúspěšnější rozvojový pól ČR),
- ⇒ Velmi dobré ekonomické a sociální podmínky obyvatel,
- ⇒ Postupné rozšiřování metropolitního areálu do zázemí Prahy,
- ⇒ Rozmanitost územní diferenciaci území kraje v intenzitě osídlení

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Obtíže zvládnutí vysoké růstové dynamiky v hlavních exponovaných územích (zázemí Prahy a hlavní urbanizované osy), zpoždění výstavby DI a TI, zhoršování kvality bydlení v oblastech intenzivní urbanizace
- ⇒ Oslabená periferní území (jižní segment území kraje Příbram – Sedlčany – Benešov – Vlašim Čáslav) s přesahem do území sousedících krajů

- ⇒ Prohloubení nerovností v socioekonomických podmínkách exponovaných a periferních území.

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

Podpora příznivých sociodemografických podmínek či teze pro zvládnutí slabých stránek a hrozeb jsou ve 3A ZÚR SK obsahem priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území. 3A ZÚR SK předkládá v souhrnu desítky návrhů na doplnění DI a TI, v nichž podstatná část souvisí s nápravou zpoždění výstavby DI a TI v exponovaných územích. Převažující pozitivní vliv těchto návrhů lze spojovat též s odstraněním či zmírněním zhoršování kvality bydlení v oblastech intenzivní urbanizace. DI a TI nadmírného významu zasahují též do periferních částí území kraje s předpokládaným pozitivním vlivem na sociodemografické podmínky těchto částí kraje. Podpora pro zachování a kultivaci žádoucích územních rozdílů (diferenciace území) či naopak pro překonání neodůvodněných rozvojových nedostatků, je ve 3A ZÚR SK podchycena v rámci korekcí rozvojových ploch a oblastí, specifických území (vč. nové rozvojové osy OS5a Praha – Jihlava a nové specifické oblasti SOB9 dle PÚR ČR). K potvrzení žádoucí rozmanitosti sociodemografických podmínek přispívá též 3A ZÚR SK stanovením devíti typů krajín s uvedením územních podmínek pro zachování jejich specifických hodnot.

5. Téma - Bydlení

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

V zásadě se jedná o bydlení vlastnické a o byty v RD, zejména v příměstském území Prahy. Výrazně se zlepšil i stav technické infrastruktury, která pro větší obytné soubory byla nezbytným předpokladem. V nejvíce „rozvojových“ obcích (Vestec, Jesenice, Hostivice, Roztoky, Dolní Břežany aj.) dochází v poslední době k výstavbě většího podílu bytů v bytových domech na celkovém objemu nové výstavby bytů. Výstavba sociální infrastruktury zaostává za developerskými projekty lokalit rodinných domů. Deficity jsou zejména v oblasti školství (MŠ, ZŠ). Některé projekty školské výstavby se však již dokončují a jiné byly dokončeny.

Některé části území Středočeského kraje vykazují velmi vysoký podíl neobydlených bytů na celkovém počtu bytů. Tento jev úzce souvisí se stagnací či dokonce ztrátou počtu obyvatel v některých územích, zejména na vnějším obvodu kraje. Většinou se jedná o území se špatnou dopravní dostupností k vyšším centrům. V hodnocení dle obvodů POÚ je více než 40 % "nevyužívaných" bytů v obvodech Mšeno, Městec Králové, Kostelec n. Č. Lesy, Kouřim a Uhlířské Janovice. Určitá část neobydlených bytů je využívána k rekreaci, přesto je podíl těchto bytů velmi vysoký.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Celkově velká inenzita bytové výstavby (zejm. po roce 2001),
- ⇒ Ve vybraných částech kraje (zejm. příznivá poloha v zázemí Prahy) zvláště příznivé podmínky pro vyšší intenzitu a kvalitu bydlení,
- ⇒ Postupné rozšiřování metropolitního areálu do zázemí Prahy,
- ⇒ Dobře vybavená sídelní střediska, dobrá dostupnost Prahy.

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Různé důvody vč. nedostatečné bytové výstavby v Praze zvyšují zájem o bydlení v dojezdové vzdálenosti,
- ⇒ Častý živelný rozvoj bydlení, suburbanizace, „sídelní kaše“,
- ⇒ Problém nedostatečné výstavby veřejné infrastruktury (DI, TI, MHD, P+R) k rozvoji bydlení v exponovaných územích,
- ⇒ Tlak na rozvoj bydlení na úkor ZPF, krajiny, přírodních hodnot,
- ⇒ Periferie území kraje s nepostačivým rozvojem bydlení, pokles počtu obyvatel, stárnutí, zánik malých sídel.

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

Řada priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území obsahuje v obecné formě podněty pro optimalizaci koordinace rozvoje bydlení s ostatními aspekty územního rozvoje. 3A ZÚR SK návrhem řady záměrů DI a TI vytvářejí územní předpoklady pro nápravu nedostatečné veřejné infrastruktury exponovaných území kraje. Převažující pozitivní vliv těchto návrhů lze spojovat též s odstraněním či zmírněním zhoršování kvality bydlení v oblastech intenzivní urbanizace. Navrhovaná DI a TI nadmístního významu zasahují též do periferních částí území kraje s předpokládaným pozitivním vlivem na přiměřený rozvoj bydlení a zmírnění negativních trendů (pokles počtu obyvatel, stárnutí, zánik malých sídel). Regulace rozvoje bydlení je též součástí podmínek usměrňování územního rozvoje v rozvojových oblastech, osách a specifických oblastech. Do regulace bydlení částečně zasahuje 3A ZÚR SK též stanovením typů krajin (zejm. krajina sídelní, krajina rekreační, krajina příměstská) s uvedením územních podmínek jejich dalšího vývoje.

6. Téma - Příroda a krajina

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVI DLE ÚAP

Na území Středočeského kraje se nachází 6 chráněných krajinných oblastí (CHKO). Jedná se o CHKO: Blaník, Brdy, Český kras, Český ráj, Kokořínsko - Máchův kraj a Křivoklátsko. Z údajů AOPK ČR vyplývá, že rozloha CHKO představuje cca 11 % rozlohy kraje.

V Ústředním seznamu ochrany přírody je evidováno celkem 307 maloplošných ZCHÚ, která zcela nebo zčásti leží na území Středočeského kraje. Plocha MZCHÚ v hranicích kraje představuje cca 2% z celkové rozlohy kraje. Konkrétně 13 národních přírodních rezervací (NPR); 22 národních přírodních památek (NPP); 78 přírodních rezervací (PR) a 194 přírodních památek (PP).

Do Středočeského kraje zasahuje pět ptačích lokalit a celkem 174 evropsky významných lokalit. Veškerá plocha lokalit EVL ve Středočeském kraji zabírá cca 3 % rozlohy kraje.

Na území Středočeského kraje se nachází i speciální typy ochrany přírody a krajiny: Botanicky významná území, Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem, geopark UNESCO (Česká ráj), Biosférická rezervace UNESCO (CHKO Křivoklátsko), Přírodní parky, prvky ÚSES,

Na území Středočeského kraje jsou unikátní a význačné krajinné typy (výrazná údolí, říční nivy, krasové krajiny), s výskytem unikátních objektů (bulžňákové útvary, krasové jeskyně, kamenné moře v Brdech atd.).

Koeficient ekologické stability pro SK odpovídá území intenzivně využívanému zejména zemědělskou výrobou.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Vysoký podíl území s výjimečnými přírodními a krajinnými hodnotami
- ⇒ hustá síť chráněných a cenných území (ZCHÚ, NATURA, CHKO, KPZ, PP ... bývalé vojenské prostory a další),
- ⇒ Zvýšení ekologické stability krajiny, podpora funkčnosti ÚSES,
- ⇒ Rozšiřování zelených prstenců kolem Prahy, kolem měst, tvorba nové kvalitní kulturní krajiny v příměstských oblastech,
- ⇒ Předcházení živelnosti rozvoji urbanizace území na úkor hodnotné krajiny a přírody.

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Nejvíce urbanizované a industrializované území v rámci ČR a pokračující tento vývojový trend, zahrnující i suburbanizaci, pobytovou rekreaci – navíc s trendem transformace na trvalé bydlení,
- ⇒ Antropogenní činnosti degradující krajinu, procesy falzifikace krajiny (golfové hřiště – falešná druhově chudá krajina), snížená prostupnost krajiny, fragmentace krajiny, zavlékání cizorodých druhů fauny a flory,
- ⇒ Vznik nepravidelně homogenizované krajiny, tzv. „sídelní kaše“ srůstání a propojování urbanizovaného území do nekončící pásové a kobercové zástavby, poničení krajinného rázu četnými technickými zásahy,
- ⇒ Dopady klimatických změn, sucho, přívalemé deště - nárazové záplavy, „betonizace“ území způsobující rychlý odtok dešťové vody z území, nadměrné záборы ZPF a PUPFL.

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

V obecné rovině obsahují priority územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje podněty pro kultivovaný územní rozvoj beroucí ohledy vůči hodnotám krajiny a přírody. Mnohačetné záměry DI a TI jsou pod kontrolou SEA korigovány a problematické stránky eliminovány či alespoň minimalizovány stanovením podmínek pro rozhodování v území, kompenzačními opatřeními apod. Jednoznačně přínosná pro využití silných stránek a řešení problémů či hrozeb pro krajinu a přírodu je úprava návrhu ÚSES – regionální a nadregionální úroveň. Pozitivní podněty k tomuto tématu se týkají rozvojových oblastí, os a specifických oblastí. 3A ZÚR SK také předkládá přehled přírodních hodnot území kraje, v zájmu jejich ochrany v procesech územního plánování. 3A ZÚR SK významně podporuje ochranu krajiny a přírody stanovením typologie krajin (zejm. krajina přírodní, přírodně rekreační, zvýšených přírodních a kulturních hodnot, krajina s komparativní výhodou pro zemědělskou produkci, krajina rekreační), s uvedením územních podmínek jejich dalšího vývoje. Přiměřeně specifické dokumentace ZÚR jsou zpracovány výsledky územní studie „Zelené pásy, vytvoření podmínek pro vznik ploch veřejně přístupné zeleně“. Je nutno ale konstatovat že v tak exponovaném území kraje jsou procesy antropogenní

činnosti ambivalentní a jejich slabé stránky či hrozby pro krajinu a přírodu 3A ZÚR SK může omezit a regulovat, avšak trendy jejich působení nemůže zadržet.

7. Téma - Vodní režim

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Středočeský kraj patří ke srážkově podprůměrným oblastem, roční srážkový úhrn se zde pohybuje od 460 mm v oblasti Slánska až po 800 mm ve vrcholových partiích Brd, ve většině území je ale roční úhrn srážek 500 až 650 mm.

Ve Středočeském kraji se vyskytují vodní toky všech typů od toků bystřinných po toky nížinné. Na velkých řekách Labi a Vltavě jsou odtokové poměry relativně vyrovnané, na menších tocích jsou odtokové poměry velmi nevyrovnané. Průtoky jsou ovlivňovány manipulací na vodních dílech, což platí především pro Vltavu s Vltavskou kaskádou a pro další toky, v jejichž povodí jsou větší ovladatelné vodní nádrže. Na ostatních tocích jsou průtoky prakticky přirozené.

Z celkové délky vodních toků v kraji je cca 20 % toků upravených. Přitom zkrácení a zkapacitnění koryt vodních toků patří k nejvýznamnějším negativním antropogenním změnám krajiny. Obdobně meliorační úpravy koryt drobných vodních toků a odvodnění jejich povodí způsobují nepříznivé změny vodního režimu, projevující se zmenšením zásob podzemní vody, zrychlením odtoku vod a snížením samočisticí schopnosti vodních toků.

Středočeský kraj spadá do 5 dílčích povodí – do povodí Dolní Vltavy z 38 %, do povodí Horního a Středního Labe z 35 %, do povodí Berounky z 20 %, do povodí Dolního Labe, Ohře a ostatních přítoků Labe ze 4 % a do povodí Horní Vltavy z 3 %.

Ve Středočeském kraji se nachází celkem 16 oblastí s významným povodňovým rizikem.

Ve Středočeském kraji se nachází několik přírodních léčivých zdrojů. U Poděbrad jsou ložiska minerálních vod v lokalitách Dymokury, Hořátek, Kouty, Poděbrady, Sadská a Velké Zboží, u Čelákovic je ložisko peloidu Labiště pro Lázně Toušeň.

Do území kraje zasahují dvě chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV). Jedná se o CHOPAV Brdy a o CHOPAV Severočeská křída. Plocha CHOPAV Severočeská křída je na území Středočeského kraje vymezena na ploše cca 9,4 % z celkové plochy kraje, územně zasahuje na území Pojizeří a území labských přítoků od Mělníka po ústí Ohře. Oblast je významným zdrojovým územím pro odběry kvalitní pitné vody.

Pro správní obvod Středočeského kraje je v Generelu LAPV vymezeno 12 lokalit. Jedná se o 3 lokality v povodí Labe a 9 lokalit v povodí Vltavy (nově Hředle, Chumava a Nabdín).

Na vodních tocích je vybudovaná řada vodních děl – vodní nádrže slouží k akumulaci vody pro vodárenské využití, průmysl, energetiku či zemědělství, k ochraně území před povodněmi, nalepšováním vody v tocích v době snížených průtoků, rekreaci, chov ryb apod.

Přirozená jezera se v území nevyskytují, umělá jezera vznikla vytěžením štěrků, písků či jiných nerostných surovin. Ve správním obvodu Středočeského kraje se nachází celkem 71 vodních děl I. až III. kategorie, mezi něž patří významné vodní nádrže Vltavské kaskády - Orlík, Kamýk, Slapy a Štěchovice, vodárenské vodní nádrže Švihov na Želivce, Vrchlice na Vrchlici.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Relativně příznivý úhrn strážek a hustá síť vodních toků a multifunkčních vodních nádrží,
- ⇒ Významný výskyt zdrojů podzemní vody i léčivých zdrojů, existence CHOPAV,
- ⇒ Zlepšení hydromorfologických parametrů vodních útvarů (revitalizace, renaturalizace),
- ⇒ Územní ochrana pro lokality akumulace povrchových vod (LAPV).

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Významný rozsah záplavových území a oblastí s povodňovým rizikem,
- ⇒ Přetrvávání velkého podílu znečištění povrchových i podzemních vod,
- ⇒ Vlivy klimatických změn (hrozící sucho, přívalové deště).

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

V obecné rovině 3A ZÚR SK reaguje na poznatky ÚAP týkající se tematiky vodního režimu úpravou formulací priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje. Také aktualizace obsahu kapitol rozvojové oblasti, osy a specifické oblasti se problematiky dotýkají, zejména na úseku ochrany území před záplavami. 3A ZÚR SK v souladu s PÚR vymezuje specifickou oblast SOB9 ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem. 3A ZÚR SK aktualizuje kapitolu plochy a koridory, včetně ploch veřejné infrastruktury. Vodního režimu se týkají regulativy v rámci společných požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech. Konkrétně se vodního režimu týká subkapitola Lokality akumulace povrchových vod (LAPV). 3A ZÚR SK podchycuje význam ochrany a zlepšování vodního režimu stanovením typologie krajiny (samostatně je vymezena krajina Vodárenská). V zájmu ochrany vodního režimu v procesech územního plánování jsou územní prvky s vodním režimem spojené definovány v kapitole upřesněnání územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot.

8. Téma - Horninové prostředí

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

I v současné době Středočeský kraj plní funkci významné surovinové základny hlavního města Prahy a širšího regionu, především ve vazbě na ložiska vápenců a stavebních surovin. Jedná se o oblast s významnou spotřebou a produkcí stavebních surovin (štěrkopísky, drcené kamenivo), s celostátně významnou těžbou nerudných surovin (vysokoprocentních vápenců a vápenců ostatních, žáruvzdorných jílovců), s lokální těžbou dekoračního kamene a cihlářských surovin. Rozmístění ložisek je na území kraje značně nerovnoměrné.

Zdroje stavebního kamene jsou v jižní polovině území. Zdroje štěrkopísků jsou soustředěny podél toků Labe a dolní Vltavy a Jizery. Zdroje vápenců se nacházejí především v centrální části pražské pánve v Barrandienu.

Oblast těžby štěrkopísků v Polabí a Povltaví

Vymezená oblast je charakterizována vysokým nahromaděním nadregionálně významného surovinového potenciálu štěrkopísků, které jsou předmětem současné těžby a rostoucího zájmu o nové otvírky, především nevýhradních ložisek. Zasahuje do území 83 obcí v několika okresech kraje a představuje základní zdroje průmyslu stavebních hmot Středočeského kraje a pražské aglomerace.

Oblast těžby vápenců v Českém krasu

Tato oblast je jednou z nejvýznamnějších produkčních oblastí vysokoprocentních a ostatních vápenců v ČR (kryje téměř polovinu celkové produkce této suroviny). Současně je charakterizována přítomností vysoce cenných přírodních a krajinných prvků (CHKO Český kras) a vzhledem ke své geografické pozici představuje přirozenou rekreační oblast celé pražské aglomerace. Zasahuje do území 23 obcí.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Existence významných zdrojů stavebních surovin pro region NUTS II
- ⇒ Významná produkční oblast vysokoprocentních a ostatních vápenců pro ČR
- ⇒ Pestrost geologické stavby, která je podkladem pro členitost reliéfu, biodiverzitu, zdroje nerostných surovin a atraktivitu území pro turismus
- ⇒ Energetický potenciál ložiska černého uhlí Slaný

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Vysoká koncentrace plošně rozsáhlých pozůstatků po hlubinné těžbě černého uhlí na Kladensku
- ⇒ Existence nestabilizovaných, plošně rozsáhlých pozůstatků po hlubinném dobývání uranu na Příbramsku
- ⇒ Silné zatížení území soutoku Labe a Vltavy těžbou štěrkopísků
- ⇒ Využívání vytěžených prostor k ukládání „inertního odpadu“ – riziko kontaminace podzemních vod
- ⇒ Záběr kvalitních zemědělských půd zejména v souvislosti s těžbou štěrkopísků

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

Problematiky horninového prostředí se 3A ZÚR SK dotýká nepřímo, všeobecnými požadavky na ochranu složek životního prostředí a požadavky na minimalizaci poškozujících vlivů na ložiska nerostných surovin. Tato podmínka je zahrnuta též v rámci návrhu regulace mnohačetných záměrů DI a TI. Koridory nebo plochy dopravní a technické infrastruktury zasahují do chráněných ložiskových území, výhradních bilancovaných ložisek i dobývacích prostorů, což může znamenat negativní vliv na horninové prostředí. Proto 3A ZÚR SK stanovuje pro tyto koridory a plochy požadavky na minimalizaci vlivů na životní prostředí včetně horninového prostředí.

9. Téma - Kvalita životního prostředí

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Středočeský kraj patří dlouhodobě mezi kraje se sníženou kvalitou ovzduší, která je ovlivňována především hustou dopravní infrastrukturou a vysokou intenzitou dopravy v návaznosti na aglomeraci hlavního města, průmyslovým charakterem kraje a rovněž také hustou zástavbou s četnými lokálními topeništi.

Z dlouhodobého hlediska se hodnoty podílů ploch s překročenými imisními limity v jednotlivých letech v kraji pohybují často nad hodnotami pro celou ČR, především u benzo(a)pyrenu).

Hlavní podíl na odstraňování komunálních odpadů na území kraje zaujímá skládkování, zbylá část je materiálově využita, ostatní způsoby nakládání s odpady mají zcela zanedbatelný podíl. Je patrná zvyšující se míra využívání odpadů, zejména u recyklace stavebních odpadů.

Na území kraje se nacházejí staré ekologické zátěže a devastace charakteru starých skládek a kontaminovaných průmyslových objektů, letišť, jímací území, aj. Celkem je v databázi SEKM evidováno 3812 lokalit (2021). Nejzávažnějších lokalit – kategorie priority A3 (tzn. s potvrzeným aktuálním neakceptovatelným rizikem pro lidské zdraví nebo s potvrzeným šířením kontaminace, hrozícím vznikem tohoto rizika) s bezodkladně nutným nápravným opatřením je v Středočeském kraji celkem 16.

Z plošných zdrojů hluku dále působí velká letiště s intenzivním leteckým provozem: Ruzyně, Čáslav, Milovice, Benešov.

Nejvýznamnější liniové zdroje hluku představují pozemní komunikace s automobilovým provozem na dálnicích, silnicích I., II. a III. třídy. Středočeský kraj je jedním z největších krajů ČR s nejhustší komunikační sítí silnic, a to jak dálničního typu, tak i silnic I. až III. třídy. To je dáno především tím, že tento kraj má velmi rozvinutý průmysl a že v jeho centru leží významný dopravní a centrální uzel ČR, čímž je hl. m. Praha.

Hlukové zátěži z provozu na hlavních železničních tratích přesahujících mezní hodnotu bylo v roce 2017 exponováno 5,1 tis. obyvatel kraje. Počet osob vystavených hluku ze železniční dopravy nad mezní hodnotu byl ve Středočeském kraji největší ze všech krajů a představoval zhruba třetinu celkově exponovaných obyvatel v celé ČR.

Podíl obyvatel Středočeského kraje žijících v roce 2019 v bytech napojených na kanalizaci dosahoval 74,4 %. Podíl v kraji činil o 11,1 procentních bodů méně než celorepublikový průměr a po Libereckém kraji byl druhý nejnižší v ČR.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Významně poklesly emise z velkých stacionárních zdrojů.
- ⇒ Rozvinutý systém centrálního zásobování teplem, který je z hlediska životního prostředí vhodnější než lokální vytápění, a plynofikace.
- ⇒ Pokračující nárůst počtu obyvatel napojených na veřejné kanalizace a počtu obyvatel zásobovaných z veřejných vodovodů, výstavba nových ČOV.

- ⇒ Modernizace vozového parku (vozidla splňující EURO 3 a 4 mají 10x nižší emise)

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Zvýšená hustota individuálních rekreačních zařízení bez potřebné infrastruktury
- ⇒ Vysoké měrné emise jednoho z hlavních skleníkových plynů – oxidu uhličitého
- ⇒ Většina vodních toků stále zůstává znečištěná (III. třída) nebo i silně znečištěná (IV. třída). Značná část významných vodních toků vykazuje zvýšené koncentrace specifických škodlivin
- ⇒ Středočeský kraj je krajem s druhým nejnižším podílem obyvatel napojených na kanalizaci
- ⇒ Přetrvávající kontaminace půdy a horninového prostředí v některých městských aglomeracích
- ⇒ Doprava v kraji má největší podíl na celkových emisích CO₂, NO_x a PM z dopravy v ČR ze všech krajů
- ⇒ Existence velkého počtu a pomalá likvidace starých ekologických zátěží, vysoký podíl ekologických havárií
- ⇒ Značný podíl vodních nádrží trpících eutrofizací bránící využívání stojatých vod pro rekreaci
- ⇒ Vysoká hustota rekreačních zařízení bez potřebné technické infrastruktury
- ⇒ Vysoký podíl skládkování komunálního odpadu

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

Problematika kvality životního prostředí logicky prostupuje celý obsah 3A ZÚR SK, využívání silných stránek a řešení problémů kvality životního prostředí se dotýká prakticky všech kapitol a částí dokumentace. V obecné rovině 3A ZÚR SK reaguje na zjištění ÚAP úpravou formulací „Priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje“. S mnohačetnými záměry rozvoje DI a TI souvisí „Společné požadavky na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace vlivů na životní prostředí“. Vlastní návrhy rozvoje DI a TI se kvality životního prostředí dotýkají konkrétněji. Případná rizika jejich ambivalentního působení na životní prostředí jsou podchycena stanovením podmínek plynoucích z posouzení SEA. Také aktualizace obsahu kapitol rozvojové oblasti, osy a specifické oblasti se problematiky životního prostředí přímo či zprostředkovaně dotýkají ve společných i konkrétních regulativech.

Záměry dopravní infrastruktury budou představovat liniové zdroje hluku v území s negativním vlivem na hlukovou zátěž v místech. 3A ZÚR SK pro to stanovuje u dopravních koridorů úkoly, které budou řešit problém hlukové zátěže u dotčených zastavených území v obcích. Dopady lze poměrně významně omezit vhodným řešením tras v rámci daných koridorů, případně umístěním některých úseků do zářezu. Rekonstrukce železničních tratí naopak bude mít pozitivní vlivy tím, že vytvoří podmínky pro převedení části objemu automobilové dopravy na dopravu železniční, a tak přispěje ke snížení hlukové zátěže a emisím oxidu uhličitého v jejich okolí. Pro zlepšení krajinné mozaiky navrhuje 3A ZÚR SK úpravu prvků ÚSES pro zlepšení jejich funkčnosti a ucelení systému v rámci kraje i návaznosti na kraje okolní. V rámci vymezení koridorů a ploch dopravní a technické

infrastruktury 3A ZÚR SK stanovuje společné požadavky pro minimalizaci negativních vlivů životní prostředí.

10. Téma - Zemědělský půdní fond a pozemky určené pro plnění funkcí lesa

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Zemědělská půda zabírá cca 60 % rozlohy kraje. Vysoká míra zornění ukazuje na intenzivní zemědělské využití i díky její vysoké kvalitě (zejména v severní a východní části kraje), na druhou stranu způsobuje nízký koeficient ekologické stability. Poloha hl. m. Prahy vyvolává požadavky na nezemědělské využití ZPF - území se vyznačuje vysokou mírou urbanizace. Na území kraje došlo k největšímu zvýšení podílu trvalých travních porostů v SO POÚ Rakovník, Sedlčany a Mnichovo Hradiště (jedná se o zvýšení o více než 2 % mezi roky 2006- 2020).

Lesy tvoří cca 27 % rozlohy kraje, což je pod průměrem ČR (33,59%). Na území kraje převládají porosty druhově nevhodné a kulturní lesy se změněnou druhovou skladbou, pouze malé procento lesů, cca 3 %, má zastoupení přirozené skladbě blízké. Hospodářské lesy tvoří cca 72 %, lesy ochranné cca 3% a lesy zvláštního určení cca 24 % z celkové plochy lesů v SK. Nejvyšší podíl listnatých dřevin je v okresech Nymburk, Beroun, Praha – západ, Mělník a Kladno. Nejmenší podíl listnatých dřevin je v okrese Příbram.

V rámci celé ČR byl v roce 2020 KES 1,09. Ve Středočeském kraji dosahuje KES hodnotu 0,67; tj. území intenzivně využívané, ekologicky značně labilní. Z hlediska umístění mezi kraji se Středočeský kraj řadí na předposlední místo za Prahu.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ V důsledku převažujících příznivých přírodních podmínek má zemědělská půda ve Středočeském kraji vysokou kvalitu a v celorepublikovém měřítku zásadní potenciál pro zemědělskou produkci v ČR.
- ⇒ Zemědělská půda se podílí v roce 2020 60,2% na celkové výměře Středočeského kraje.

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Poloha hlavního města Prahy v těžišti kraje vyvolává soustavné požadavky na nezemědělské využití ZPF.
- ⇒ Podíl lesů je nejnižší ze všech krajů.
- ⇒ Středočeský kraj má jedno z nejvyšších procent zornění 82,8% v ČR. Z hlediska ochrany přírody a krajiny lze tuto skutečnost považovat za slabou stránku až riziko. Orná půda snižuje ekologickou stabilitu zemědělské krajiny.
- ⇒ Středočeský kraj má v mezikrajském srovnání druhý nejnižší podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy.
- ⇒ Na území kraje převládají porosty druhově nevhodné a kulturní lesy se změněnou druhovou skladbou.
- ⇒ Na území kraje existují segmenty zemědělské krajiny, jejichž ohrožení větrnou erozí má až „regionální rozměr“.

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

Záměry vymezené v 3A ZÚR SK vyvolávají celkem zábor ZPF cca 1000 ha z toho cca 339 ha na půdách I. ochrany ZPF, avšak jsou to záměry republikově nebo regionálně významné a s převažujícím veřejným zájmem. Z hlediska 3A ZÚR SK se jedná o hrubý odborný odhad, k jehož zpřesnění dojde až v rámci podrobnější územně plánovací dokumentace. Dle odůvodnění 3A ZÚR SK je předpokládán odhad záborů ZPF a PUPFL následující:

Souhrnný odhad záborů návrhu 3A ZÚR SK

Označení	Třída ochrany ZPF (ha)					ZPF Celkem (ha)
	I.	II.	III.	IV.	V.	
Plochy a koridory nově vymezené	338,97	119,58	148,41	275,89	77,45	960,31
Plochy a koridory se změnou vymezení v plném rozsahu	4,45	75,59	16,58	8,75	-10,71	94,66
Plochy a koridory s dílčí změnou ve vymezení	-11,46	18,65	13,05	3,97	1,34	25,55
Plochy ZPF uvolněné	-19,03	-22,48	-12,50	-13,97	-4,13	-72,12
CELKEM	312,93	191,34	165,54	274,64	63,96	1 008,41

Souhrnný odhad záborů PUPFL návrhu 3A ZÚR SK

Označení	Kategorie lesa			PUPFL celkem (ha)
	les hospodářský (ha)	les ochranný (ha)	les zvláštního využití (ha)	
Plochy a koridory nově vymezené	39,89	0,27	9,71	49,87
Plochy a koridory se změnou vymezení v plném rozsahu	-11,18	0,00	0,86	-10,31
Plochy a koridory s dílčí změnou ve vymezení	8,33	0,05	4,89	13,27
Plochy PUPFL uvolněné	-8,37	-0,07	-0,50	-8,94
CELKEM	28,68	0,24	14,97	43,89

11. Téma - Občanská vybavenost

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVI DLE ÚAP

Rozmístění škol je v podstatě dostačující, problematická je kvalita řady objektů či areálů, které neodpovídají soudobým podmínkám. Velmi nedostatečná je kapacita základních škol v příměstském území hl. m. Prahy, kde se výrazně zvýšil počet obyvatel. V posledních letech byly zlepšeny podmínky základního školství (např. dokončena výstavba nových budov) v Říčanech, Jesenici a Hostivici.

Oblastní nemocnice se nacházejí ve městech Benešov, Kladno, Mladá Boleslav, Kolín, Příbram.

Občanská vybavenost dále zahrnuje knihovny, muzea, galerie a divadla. Stálé divadelní scény jsou jen v Kladně, Mladé Boleslavi a Příbrami. Tato města mají i souhrnně nejvyšší rozsah zařízení kultury. Ostatní centra ORP jsou kulturními zařízeními vybavena podstatně skromněji. Většinou se jedná o městská muzea. Muzea jsou však i v řadě menších měst i v některých obcích. Významné knihovny jsou ve městech Kladno, Mladá Boleslav, Kutná Hora, Benešov a Příbram.

Rozložení hlavních zařízení (školství, zdravotnictví), které úzce souvisí s osídlením, je v podstatě vyhovující. V případě škol jsou však výrazné deficity v některých částech příměstského území Prahy (okresy Praha-východ, Praha-západ), kde došlo k výraznému nárůstu počtu obyvatel. Dojíždka do hl. m. Prahy je sice v zásadě možná, nemůže to však být cílové řešení, neboť vyvolává nadbytečnou dojíždku a znamená výrazné ztráty času.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Velmi dobrá vybavenost významných center - Kladna, Ml. Boleslavi a Kolína
- ⇒ Ve vybraných střediscích je vyšší vybavenost na dobré úrovni.
- ⇒ Posílení svébytnosti a soběstačnosti středisek osídlení
- ⇒ Zmenšení závislosti center na hlavním městě

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ V překotně se rozvíjícím příměstském území Prahy zaostává přiměřený rozvoj základní i vyšší vybavenosti.
- ⇒ Vybavenost řady malých rozvíjících se měst a obcí v tomto území neodpovídá poměrně vysokému počtu jejich obyvatel.
- ⇒ I některá další střediska ležící mimo výše uvedené území nemají dostatečnou občanskou vybavenost na úrovni odpovídající jejich významu.
- ⇒ Pokles atraktivity středisek s nevyhovující vybaveností

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

Záměry 3A ZÚR SK nemají přímý vliv na vývoj občanského vybavení kraje, zároveň 3A ZÚR SK nevymezuje žádné nadmístní záměry pro občanské vybavení. Nepřímý pozitivní vliv na občanské vybavení mohou mít záměry na zlepšení stavu dopravní a případně i technické infrastruktury v obcích, regulativy které se týkají rozvojových oblastí, os a specifických oblastí.

12. Téma - Dopravní infrastruktura

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVI DLE ÚAP

Vzhledem k poloze kraje a k tomu, že podstatná část dopravních mezinárodních a republikové úrovně vede do Prahy, je hustota dopravní infrastruktury velmi vysoká, což znamená i vysoké zatížení nákladní dopravou. Dokončené ucelené trasy dálnic vedou k nižší zátěži zastavěných území. Na druhou stranu stále chybí dokončení SOKP, dálnice D3 a úseky D4, D6 a D7.

ÚAP vyhodnocují dopravní dostupnost obcí vzhledem ke kvalitě dopravní infrastruktury a z rozložení a úrovně vyšších center. Velmi dobrou dopravní dostupnost mají

obvody POÚ okolo Prahy a k Ml. Boleslavi. Naopak nejhorší je situace v Jesenici, Křivoklátě, Mšenu, Uhlířských Janovicích, Zruči n. Sázavou a v Sedlčanech.

Rychlá spojení jsou provozně-infrastrukturní systém rychlé železnice na území ČR zahrnující plánované novostavby vysokorychlostních tratí (VRT), tratě vysokorychlostní modernizované i modernizované konvenční tratě vyšších parametrů včetně vozidlového parku a provozního konceptu (viz Usnesení vlády ČR č. 389 /2017, o programu rozvoje rychlých železničních spojení v ČR.

Lodní doprava je pro logistickou a pravidelnou osobní dopravu využívána minimálně.

Letecká doprava je vázána zejména na mezinárodní letiště Ruzyně - Václava Havla. Dalšími letišti jsou veřejné mezinárodní letiště Mnichovo Hradiště a neveřejná mezinárodní letiště Benešov, Letňany a Vodochody. O zařazení mezi mezinárodní veřejná letiště usiluje letiště Vodochody.

Vnitrostátními letišti ve středních Čechách jsou veřejná vnitrostátní letiště Benešov, Bubovice, Kladno, Kolín, Letňany, Mladá Boleslav, Příbram, Rakovník, Sazená, Slaný, Točná, Vlašim a Zbraslavice, neveřejné vnitrostátní letiště Hořovice, vojenská letiště Kbely a Čáslav a neprovozované letiště Milovice.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

Silniční doprava

- ⇒ Na území kraje je velmi hustá silniční síť a to především u dálnic, silnic I. třídy a významných silnic II. tříd
- ⇒ Realizace silničního okruhu Prahy v celém rozsahu
- ⇒ Realizace dálnice D3 výrazným způsobem zkvalitní dopravní propojení jižním směrem
- ⇒ Realizací přeložek a zkapacitnění silnic I. třídy
- ⇒ Realizace modernizace a zkapacitnění úseků dálnic D4, D5, D7, D8, D10 a D11
- ⇒ Dokončení chybějících úseků dálnic D4, D6, D7

Železniční doprava

- ⇒ Na území kraje je poměrně velmi vysoká hustota železniční sítě.
- ⇒ Územím jsou vedeny významné koridory mezinárodního významu a další významné celostátní tratě.

Letecká doprava

- ⇒ Poloha veřejného mezinárodního letiště Praha-Ruzyně v centrální poloze kraje
- ⇒ Poměrně vysoký počet ostatních letišť na území kraje

Vodní doprava

- ⇒ Územím je vedena Labská a Vltavská vodní cesta.
- ⇒ Opětovné využití potenciálu vodních cest, včetně vybraných přístavů s dobrou návazností silniční i železniční dopravy

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

Silniční doprava

- ⇒ Velmi výrazný rozvoj bydlení v jihovýchodním sektoru v návazném území na území hl. m. Prahy není doprovázen odpovídající kvalitou silniční sítě
- ⇒ Chybí kvalitní propojení na území kraje (tzv. aglomerační okruh)
- ⇒ Vedení silnic I. třídy v průtahových trasách zastavěným územím neodpovídá jejich dopravnímu významu.

Železniční doprava

- ⇒ Omezené parametry spojení ve směru od Prahy na Mladou Boleslav a dále na Liberecký kraj
- ⇒ Omezené parametry a nízká technická úroveň zejména regionálních tratí
- ⇒ Nedostatečná funkce příměstské kolejové dopravy

Letecká doprava

- ⇒ Neexistence kolejové obsluhy letiště Ruzyně
- ⇒ V minulosti nedostatečná koordinace územního rozvoje obcí dotčených provozem letiště Praha - Ruzyně
- ⇒ Rozvoj letecké dopravy nekoordinovaný s územním rozvojem dotčených obcí

Vodní doprava

- ⇒ Omezené parametry některých plavebních stupňů jsou limitujícím prvkem pro plavební třídu vodní cesty.
- ⇒ Nekonkurenceschopnost lodní nákladní dopravy oproti silniční a železniční
- ⇒ Nerespektování zájmů ochrany přírodních a kulturních hodnot při výstavbě vodních staveb

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

3A ZÚR SK vymezuje koridory pro rekonstrukce dálnic (D4, D5, D6, D7, D8, D10 a D11) a silnic nižších tříd. Stejně tak 3A ZÚR SK zpřesňuje koridory železniční dopravy, vymezuje koridory pro rekonstrukci a modernizaci tratí. Ve vodní dopravě jsou vymezeny tři dopravní koridory. 3A ZÚR SK pro koridory stanovuje podmínky na minimalizaci vlivů na přírodní a kulturní hodnoty území a na obytné prostředí dotčených obcí. Pro zajištění minimalizace vlivů na životní prostředí 3A ZÚR SK stanovuje společné požadavky pro koridory dopravní a technické infrastruktury. Tyto požadavky uvádí v těchto oblastech: obyvatelstvo, povrchové a podzemní vody, biodiverzita, krajina, půda, kulturní a historické hodnoty území a horninové prostředí.

13. Téma - Technická infrastruktura

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Ve Středočeském kraji je v mezikrajském srovnání úroveň zásobování pitnou vodou v některých ukazatelích stále poněkud slabší. Podle údajů Ministerstva zemědělství a Českého statistického úřadu bylo v roce 2019 v kraji připojeno na vodovod pro veřejnou potřebu pouze 86,5 % z celkového počtu obyvatel, což řadí Středočeský kraj na předposlední místo mezi kraji ČR.

Podle MZe a ČSÚ bylo v r. 2019 připojeno na kanalizaci 74,4 % obyvatel, to je o 3,9 % více než v roce 2015. V mezikrajském srovnání je Středočeský kraj stále na předposledním místě před Libereckým krajem, průměr v ČR je 85,5 % připojených obyvatel. Míra připojení obyvatel na vodohospodářskou infrastrukturu je ve Středočeském kraji ovlivněna vysokým podílem obcí do 2 000 ekvivalentních obyvatel. Vysoký podíl menších obcí se odráží rovněž v nejvyšším počtu ČOV v kraji v rámci ČR.

Protože ve Středočeském kraji se nachází pouze malá část energetických zdrojů potřebných k pokrytí jeho spotřeby elektrické energie, je elektroenergetika ve Středočeském kraji úzce provázána z velké části s ostatními sousedícími kraji a též s energetickým systémem Hlavního města Prahy, kterou obklopuje a zásobuje propojením přenosovou soustavou 400 kV a 220 kV. V hraničních územích je propojení s okolními kraji a Prahou též na úrovni distribuční soustavy 110kV. Na území kraje je jedna rozvodna 400/220/110 kV (RZ Čechy střed), dvě rozvodny 400/110kV (RZ EMĚ, RZ Týnec) a jedna rozvodna 220/110 kV (RZ Milín).

Kraj je plně zásobován plynem ze zdrojů ležících mimo území kraje. V rámci krajských ÚAP a ZÚR jsou sledovány rozvody VVTL a VTL. Stávající hlavní střediska spotřeby plynu na území kraje jsou pokrývána ze sítě VVTL, VTL plynovodů přes regulační stanice RS VVTL, VTL přímo, část urbanizovaného území je zásobována středotlakými plynovody i z větší vzdálenosti. Distribuční síť VTL plynovodů je na území Středočeského kraje převážně vedena podél hlavních komunikačních směrů mezi městy a hlavními průmyslovými centry.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Existující distribuční soustavy a rozvody
- ⇒ V lokalitách s výhledem zvýšené spotřeby elektrické energie je navržena, připravována a realizována výstavba nových napájecích bodů – distribučních rozveden 110kV a napájecích vedení 110kV.
- ⇒ Elektrárna Mělník bude postupně převáděna na nový zdroj – plyn
- ⇒ Stávající hlavní střediska spotřeby plynu na území kraje jsou pokrývány ze sítě VVTL, VTL plynovodů přes regulační stanice RS VTL přímo.
- ⇒ Elektrárna Mělník (EMĚ) je největším zdrojem tepla v kraji a velkým zaměstnavatelem v severní části kraje.
- ⇒ Velký dosah Středočeské vodárenské soustavy a skupinových vodovodů
- ⇒ Vyhovující jakost pitné vody z vodovodů pro veřejnou potřebu
- ⇒ Volné kapacity ve zdrojích pitné vody
- ⇒ Realitně účinné hospodaření se srážkovými vodami

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Stávající rozmístění distribučních rozveden 110/22kV neodpovídá současnému známému vývoji v rozvoji kraje a výhledovým požadavkům na zásobování nových obytných a průmyslových lokalit.
- ⇒ Středočeský kraj nemá významné zdroje elektrické energie a pokrytí nárůstu potřeby musí být převážně ze zdrojů mimo Středočeský kraj.
- ⇒ Ohrožení zásobování území Středočeského kraje v širším rozsahu hrozí pouze v případě mimořádné provozní poruchy na nadřazeném systému přenosové soustavy.

- ⇒ Další omezení využití území v trasách navrhovaných nových vedení
- ⇒ Nerovnoměrnost v pokrytí území - rozvody distribuční soustavy VTL plynovodů pokrývají převážně lokality soustředěné v okruhu kolem Hl. m. Prahy a lokality s velkým osídlením nebo s velkou průmyslovou výrobou
- ⇒ Na území kraje jsou lokality s rozdrobenou sídelní strukturou a řada malých obcí, které není možno ani v budoucnu zásobovat plynem.
- ⇒ Potenciální ohrožení vodárenských a kanalizačních systémů při krizových situacích (povodně, období sucha)
- ⇒ Velmi nízké procento obyvatel připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu
- ⇒ Nedostatečná řešení odvádění srážkových vod

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

3A ZÚR SK upřesňuje na území Středočeského kraje vymezení koridorů a ploch republikového významu určených k umístění vedení a zařízení přenosové soustavy, zároveň pro ně stanovují společné obecné požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování a úkoly pro územní plánování. Vymezené koridory mají negativní vliv na krajinu, avšak ZÚR stanovují podmínky pro minimalizaci vlivů na přírodní a kulturní hodnoty území. 3A ZÚR SK upřesňuje i vymezení koridorů a ploch mezinárodního a republikového významu určených k umístění vysokotlakých (VTL) plynovodů, ropovodů a produktovodů. Pro tyto plochy a koridory ZÚR stanovují obecné požadavky na využití území, kritéria, podmínky a úkoly pro územní plánování, které se snaží zajistit co nejmenší vlivy na obytnou zástavbu, zábor ZPF a na přírodní hodnoty. 3A ZÚR SK vymezuje tři nové koridory pro skupinový vodovod, což má pozitivní vliv na životní úroveň obyvatel v dotčených obcích. Pro zajištění minimalizace vlivů na životní prostředí 3A ZÚR SK stanovuje společné požadavky pro koridory technické infrastruktury. Tyto požadavky uvádí v těchto oblastech: obyvatelstvo, povrchové a podzemní vody, biodiverzita, krajina, půda, kulturní a historické hodnoty území a horninové prostředí.

14. Téma - Ekonomické a hospodářské podmínky

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

Středočeský kraj má výjimečnou pozici, tím že obklopuje hl. m. Prahu. SK je největším a nejlidnatějším krajem ČR. Hustá dopravní infrastruktura, které radiálně směřuje do Prahy, je výhodou pro jeho další rozvoj. V kraji je obecně nízká nezaměstnanost (nižší než průměr ČR), je zde vysoký podíl ekonomicky aktivních obyvatel.

Ekonomická výkonnost Středočeského kraje ve srovnání s ostatními regiony patří v posledních letech k nejrychleji se rozvíjícím. Toto tvrzení lze doložit například průměrným meziročním tempem růstu HDP 3,6 % mezi roky 2013 až 2019. Z dlouhodobého vývoje se podařilo ze zaostalého regionu, díky zásadním strategickým rozhodnutím, stvořit vysoce prosperující kraj. Jeho pozice významně ovlivňuje i geografická poloha. Velmi příznivě lze hodnotit i produktivitu práce, měřenou jako podíl vytvořeného HDP v daném regionu k odpracované době v hodinách. Stále platí, že SČK a Hl. m. Praha jsou jedinými regiony, které v roce 2019 dosáhly vyšší produktivitu práce, než byl republikový průměr.

Hlavními hospodářskými oblastmi jsou prostory: Mladá Boleslav – Mnichovo Hradiště, Kolín – Kutná Hora – Čáslav, Kladno – Slaný – Unhošť, Kralupy n. Vlt. – Odolena Voda – Mělník, Beroun – Králův Dvůr, Hořovice – Žebrák. Dalšími významnými středisky ekonomické výkonnosti SK jsou města Nymburk, Brandýs nad Labem - Stará Boleslav, Příbram, Rakovník, Benešov a Vlašim. Ekonomická výkonnost jednotlivých ekonomických oblastí je však výrazně rozdílná. Vysoce dominuje Mladoboleslavsko.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Nejvyšší dynamika růstu HDP ve srovnání s rokem 1995 mezi kraji ČR
- ⇒ Vysoká nabídka pracovních příležitostí
- ⇒ Silné ekonomické aglomerace Mladá Boleslav, Hořovice, Říčany, Vlašim, Příbram a Kolín – Kutná Hora
- ⇒ Vysoká kvalifikace pracovních sil zejména v zázemí Prahy
- ⇒ Transformace nevyužívaných ploch (brownfields) pro nové ekonomické i jiné aktivity
- ⇒ Výrazný rozvoj regionu Střední Polabí umožní zlepšení situace v zaostávajících regionech Kutná Hora a Čáslav.
- ⇒ Zachování resp. posilování vysoké vyjížďky kvalifikovaných pracovníků do Prahy

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Nízká diverzifikace ekonomické základny kraje
- ⇒ Silná orientace průmyslové výroby na strojírenství, zejména výrobu automobilů
- ⇒ Nízký podíl cestovního ruchu na ekonomice regionů
- ⇒ Vysoký rozsah logistických areálů, zejména v okrese Praha-východ
- ⇒ Degradace zemědělských ploch v důsledku jejich rozsáhlého nevyužívání pro zemědělskou výrobu či udržování krajiny

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

3A ZÚR SK podporují hospodářský rozvoj a vznik nových pracovních příležitostí, s preferencí ekonomických odvětví s vyšší přidanou hodnotou, zejména aplikovaného výzkumu, strategických služeb. Zároveň stanovují kritéria při hledání vhodných území pro ekonomické aktivity (např. vazba na významná sídla, využívání brownfields, zachování průchodnosti území a migrační prostupnosti krajiny). V rámci rozvojových oblastí a rozvojových os se stanovují zásady pro usměrnění územního rozvoje, čímž se preferují konkrétnější lokality vhodné pro rozvoj ekonomických subjektů. Pro zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomice regionu vymezuje 3A ZÚR SK rekreační a přírodně rekreační krajiny, ve kterých by měly být tyto funkce posíleny. 3A ZÚR SK podporuje přednostní využití nezastavěných ploch, změnu využití objektů a areálů původní zástavby v zastavěném území před výstavbou ve volné krajině.

15. Téma - Rekrece a cestovní ruch

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVY DLE ÚAP

V ÚAP jsou vymezeny oblasti se zvýšeným významem pro rekreaci na základě kritérií vyhodnocujících kvalitu prostředí z hlediska přírody, krajiny, historie, dopravní a technické infrastruktury vnímání rekreace a cestovního ruchu jako priority v území, a z hlediska potřeby investic do rozvoje předpokladů pro rekreaci a cestovní ruch. Jedná se o oblasti Jesenicko, Džbánsko, Křivoklátsko, Kokořínsko, Ralsko – Bělá, Dolní Pojizeří, Střední a Horní Pojizeří, Český Ráj, Chlum a Jabkenicko, Polabí - Hradištsko, Dymokursko, Soutok Labe a Cidliny, Podbrdsko, Český kras, Rožmitálsko, Střední Povltaví, Hřebeny, Soutok Vltavy a Sázavy, Říčansko a Posázaví, Blanicko a Česká Sibiř, Posázaví, potenciálně území bývalého vojenského území Brdy.

Pro každodenní rekreaci jsou nejvýznamnějšími prostory příměstská území. Realizace zeleného prstence kolem Prahy je významně ohrožena postupující suburbanizací území.

Pro pěší turistiku je rozvinutá síť turistických cest i naučných stezek. Známa jsou lázeňská střediska – Poděbrady, Lázně Toušeň. V okolí Prahy a jižní části kraje je rozšířená infrastruktura pro hipoturistiku. V kraji je velký počet golfových hřišť. Omezená je nabídka trávení volného času v případě nepříznivého počasí.

Infrastruktura pro cyklistiku má rozvíjející se tendence a obecně se stává vedle rekreační funkce i součástí dopravního systému.

Vodní turistika se soustřeďuje především na řeky Berounka a Sázava. Na Vltavě a Labi jsou provozovány výletní plavby, osobní lodní doprava je na nádržích Slapy a Orlík. Plánována je výstavba veřejných přístavišť na Labi a Vltavě.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Zlepšování podmínek pro každodenní rekreaci obyvatel Prahy i obyvatel příměstského prostoru v okolí Prahy
- ⇒ Památky UNESCO, NKP, MPR a MPZ, historická města, atraktivní středověké hrady
- ⇒ Široká síť značených turistických tras a stezek
- ⇒ Rozšíření nabídky aktivit pro cestovní ruch do dosud opomíjených míst

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Pro každodenní a polodenní rekreaci obyvatel Prahy nejsou vytvořeny ve Stč. kraji optimální podmínky v poměru k početné populaci obyvatel.
- ⇒ Převažující sezónnost a krátkodobost pobytů v zařízeních cestovního ruchu (útlum v zimě)
- ⇒ V prstenci okolo Prahy převažují zájmy využít území pro výstavbu rodinných domů a komerčních zón, veřejný zájem zachování určitých nezastavěných ploch zeleně a ploch pro krátkodobou rekreaci (též pro obyvatele Prahy) není zde dostatečně hájen.
- ⇒ Živelná přeměna chatových osad na trvalé bydlení
- ⇒ V plochách, kde je mimořádně vysoká intenzita rekreační individuální zástavby (staveb pro rodinnou rekreaci), hrozí narušení přírodních podmínek a kvality ŽP.

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

3A ZÚR SK vytváří podmínky pro rozvoj rekreační vybavenosti a související podpůrné vybavenosti v prioritách územního plánování kraje. 3A ZÚR SK stanovují úkol pro územní plánování posílit rekreační potenciál obcí v blízkosti CHKO Brdy. Pro posílení každodenních možností rekreace pro obyvatele Středočeského kraje i obyvatel Prahy 3A ZÚR SK vymezují krajiny rekreační a přírodně rekreační, které svými cílovými kvalitami zajišťují funkce pobytové i nepobytové rekreace, zároveň mají za cíl propojovat tyto krajiny prostřednictvím rekreačně přírodních koridorů se Zelenými pásy v krajině i s dalšími okolními plochami s rekreačním potenciálem nepobytové rekreace.

16. Téma - Bezpečnost a ochrana obyvatel

STAV ÚZEMÍ A VYBRANÉ JEVI DLE ÚAP

Na území Středočeského kraje se nachází celkem 17 zón havarijního plánování.

Na území Středočeského kraje se nenachází vojenský újezd, ale nachází se zde objekty důležité pro ochranu státu a jejich ochranná pásma a zájmové území. Koncentrace těchto zájmů je zejména v Brdech a u Čáslavi.

Problémovým jevem jsou území bývalých vojenských prostorů, kde dochází k revitalizaci území, ať už jako přírodně cenných oblastí, tak i hospodářsky rozvojových území:

- ⇒ bývalý vojenský prostor Mladá
- ⇒ bývalý vojenský výcvikový prostor Brdy (zde ještě dočasně nepřístupná zóna a Posádkové cvičiště Jince)

Řada středočeských měst řeší také problematiku využití území kasáren a jiných zařízení opuštěných armádou.

Mezi silné stránky a rozvojové příležitosti patří zejména:

- ⇒ Na území kraje se nachází řada objektů důležitých pro obranu státu
- ⇒ Revitalizace území, areálů a staveb uvolněných armádou
- ⇒ Budování dosud chybějících protipovodňových staveb a opatření

Mezi slabé stránky, problémy a hrozby patří zejména:

- ⇒ Nedořešení využití všech objektů a prostorů uvolněných armádou
- ⇒ Zvýšená rizika jak lesních požárů, tak i přívalových povodní

VLIV 3A ZÚR SK NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

3A ZUR SK stanovují úkol pro územní plánování pro zajištění splnění hlukových limitů v blízkosti letiště Čáslav a jeho ochranného pásma. Zároveň podporují využití bývalého vojenského újezdu Mladá pro ekonomické aktivity. Pro posílení protipovodňové ochrany území 3A ZÚR SK vymezují dvě vodní nádrže a další protipovodňová opatření. Současně 3A ZÚR SK doplňuje úkoly pro územní plánování týkající se problémů sucha a obecně změn klimatu.

D. VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA JINÉ SKUTEČNOSTI NEPODCHYCENÉ V ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADECH

Jiné skutečnosti nepodchycené v ÚAP, které by byly podstatné pro vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj v řešeném území, nebyly v rámci zpracování návrhu 3A ZÚR SK zjištěny.

E. VYHODNOCENÍ PŘÍNOSU K NAPLNĚNÍ PRIORITY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ OBSAŽENÝCH V POLITICE ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR

E.1 METODICKÝ PŘÍSTUP

Zásady územního rozvoje musí být podle § 31 odst. 4 stavebního zákona v souladu s platnou Politikou územního rozvoje ČR (dále jen PÚR ČR). Dokument PÚR ČR určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území.

Návrh 3A ZÚR SK musí zohledňovat relevantní republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vyhodnocení míry a způsobu naplnění a přínosu těchto priorit obsahuje následující kapitola.

Aktuální znění republikových priorit je obsaženo v dokumentu „Politika územního rozvoje České republiky, ve znění po vydání Aktualizace č. 4“, jejíž znění je platné od 1. 9. 2021. Vyhodnocení souladu 3. aktualizace ZÚR Středočeského kraje bylo provedeno v souvislosti s prioritami, uvedenými v uvedeném znění PÚR ČR. V kap. 2.2 Republikové priority (14) až (32).

Metodika vyhodnocení vychází ze znění priorit (včetně číslování, uvedené v PÚR ČR). K citované prioritě je uvedeno verbální vyhodnocení relevance a způsobu, jakým je naplňována ve 3. aktualizaci zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále také 3A ZÚR SK).

E.2 VYHODNOCENÍ PŘÍNOSU 3A ZÚR STŘEDOČESKÉHO KRAJE

(14) *Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice. Tato území mají značnou hodnotu, např. i jako turistické atraktivity. Jejich ochrana by měla být provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje. V některých případech je nutná cílená ochrana míst zvláštního zájmu, v jiných případech je třeba chránit, respektive obnovit celé krajinné celky. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK je v souladu s prioritou (14), v obecné formě přispívá k jejímu naplňování úpravami priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje a aktualizací územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje. Konkrétněji je uvedený vztah k prioritě vyjádřen korekcemi či návrhy vymezení rozvojových oblastí a os, specifických oblastí s usměrňujícími zásadami rozvoje a úkoly pro územní plánování a dále při stanovení cílových kvalit krajin (9 krajinných typů), včetně podmínek pro jejich zachování nebo dosažení. Nejkonkrétněji je přínos k naplnění priority obsažen v části 3AZÚR SK týkající se ploch a koridorů, vč. veřejné infrastruktury a ÚSES, ve které jsou zahrnuty mnohačetné změny či nové návrhy dopravní a technické infrastruktury, vodního hospodářství a ÚSES.

(14a) *Při plánování rozvoje venkovských území a oblastí ve vazbě na rozvoj primárního sektoru zohlednit ochranu kvalitních lesních porostů, vodních ploch a kvalitní zemědělské, především orné půdy a ekologických funkcí krajiny.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK rámcově naplňuje prioritu (14a) zejm. stanovením cílových kvalit krajin (9 krajinných typů), včetně podmínek pro jejich zachování nebo dosažení, kterými je korigován územní rozvoj kraje. I přesto že ve 3A ZUR SK jsou zahrnuty pouze záměry ploch a koridorů nadmístního významu, odůvodněné veřejným zájmem, je jejich vymezení nevyhnutelně spojeno se značným zábořem ZPF (cca 1000 ha, z toho cca 340 ha na půdách I. ochrany ZPF) a PUPFL (cca 45 ha, z toho cca 15 ha lesa se zvláštním využitím).

(15) *Předcházet při změnách nebo vytváření urbánního prostředí prostorově sociální segregaci s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK se priority (15) dotýká snahou o vytváření územních podmínek podporujících proporcionální rozvoj kraje (aktualizace priorit, vymezení krajinných typů, návrhy záměrů ploch a koridorů). Nejbližší vztah k naplňování priority má 3A ZÚR SK v části pojednávající o specifických oblastech (obvykle situovaných v nevýhodné poloze v periferních částech kraje), pro které jsou stanoveny pro jejich posílení zásady usměrňování územního rozvoje a úkoly pro územní plánování.

(16) *Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci dávat přednost komplexním řešením před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Vhodná řešení územního rozvoje je zapotřebí hledat ve spolupráci s obyvateli území i s jeho uživateli a v souladu s určením a charakterem oblastí, os, ploch a koridorů vymezených v PÚR ČR.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK vykazuje značnou míru komplexnosti a naplňuje tím požadavky priority (16). I když se jedná pouze o aktualizaci ZÚR, je dle zadání práce škála řešených témat velmi široká a blíží se komplexnímu obsahu ZÚR. Zahrnuje aktualizaci jak obecnějších

částí dokumentace (priority územního plánování, přehled přírodních, kulturních a civizačních hodnot, stanovení krajinné typologie, aktualizace vymezení a regulace rozvoje oblatí a os), tak konkrétních návrhů ploch, koridorů vč. ÚSES.

(16a) *Při územně plánovací činnosti vycházet z principu integrovaného rozvoje území, zejména měst a regionů, který představuje objektivní a komplexní posuzování a následné koordinování prostorových, odvětvových a časových hledisek.*

Vyhodnocení

Princip integrovaného rozvoje regionů dle priority (16a) návrh 3A ZÚR SK naplňuje v rozsahu zadání aktualizace dokumentace ZÚR, jehož škála témat uložených k řešení je velmi široká a blíží se komplexnímu obsahu ZÚR. Požadované integrovanosti rozvoje území je dosaženo aktualizací jak obecnějších částí dokumentace (priority územního plánování, přehled přírodních, kulturních a civizačních hodnot, stanovení krajinné typologie, aktualizace vymezení a regulace rozvoje oblastí a os), tak i konkrétních návrhů, ploch, koridorů vč. ÚSES. Pro objektivitu a komplexnost návrhu má význam i skutečnost že 3A ZÚR SK byla prověřována a korigována požadavky plynoucími z vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (VV URÚ).

(17) *Vytvářet v území podmínky k odstraňování důsledků hospodářských změn lokalizací zastavitelných ploch pro vytváření pracovních příležitostí zejména v hospodářsky problémových regionech a napomoci tak řešení problémů v těchto územích.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK se k prioritě (17) vztahuje jen částečně - přiměřeně zadání. Nejblíže k požadavkům priority mají návrhy na korekce a nové vymezení rozvojových oblastí a os, specifických oblastí s usměrňujícími zásadami rozvoje a úkoly pro územní plánování.

(18) *Podporovat vyvážený a polycentrický rozvoj sídelní struktury. Vytvářet územní předpoklady pro posílení vazeb mezi městskými a venkovskými oblastmi s ohledem na jejich rozdílnost z hlediska přírodního, krajinného, urbanistického i hospodářského prostředí.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK prioritu (18) respektuje a přispívá k jejímu naplňování korekcemi či návrhy vymezení rozvojových oblastí a os, specifických oblastí s usměrňujícími zásadami rozvoje a úkoly pro územní plánování. Nastandardní složkou 3A ZÚR SK, podporující vyvážený a polycentrický rozvoj sídelní struktury, je aktualizovaná část pojednávající o sestavě centrech osídlení, též s uvedením zásad usměrňování jejich územního rozvoje a úkolů pro územní plánování.

(19) *Vytvářet předpoklady pro rozvoj, využití potenciálu a polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu, vč. území bývalých vojenských újezdů). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného*

území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporně v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK svým obsahem naplňuje hlavně druhý odstavec priority (19). K hospodárnému využívání zastavěného území, zajištění ochrany nezastavěného území a k zachování veřejné zeleně v měřítku ZÚR přispívá stanovení cílových kvalit krajiny (9 krajinných typů), včetně podmínek pro jejich zachování nebo dosažení. V obecné rovině problematiku řeší též priority územního plánování kraje, dále korekce či nové vymezení rozvojových oblastí, os a specifických oblastí. Konkrétně se tématiky dotýkají návrhy ploch, koridorů dopravní a technické infrastruktury. U některých těchto návrhů může docházet ke střetům s požadavky priority. V takovém případě o jejich přípustnosti rozhoduje prokazatelnost převažujícího veřejného zájmu.

(20) *Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření. S ohledem na to při územně plánovací činnosti, respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové kvality krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK je v souladu s prioritou (20), na území kraje stanovuje cílové kvality 9 krajinných typů, včetně podmínek pro jejich zachování nebo dosažení. Nejkonkrétněji je přínos k naplnění priority obsažen v části 3A ZÚR SK týkající se ploch a koridorů, vč. veřejné infrastruktury a ÚSES, ve které jsou zahrnuty mnohačetné změny či nové návrhy dopravní a technické infrastruktury, vodního hospodářství a ÚSES. Všechny tyto návrhy v co největší možné míře respektují limity územního rozvoje podchycené v 5. úplné aktualizaci ÚAP Středočeského kraje. K objektivitě přístupu a citlivosti řešení vůči přírodním a krajinným hodnotám přispívá skutečnost že 3A ZÚR SK byla prověřována a korigována požadavky plynoucími z vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (VV URÚ).

(20a) *Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury a při vymezení ploch pro bydlení, občanskou vybavenost, výrobu a skladování. V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění*

přístupnosti a prostupnosti krajiny, uplatňovat integrované přístupy k předcházení a řešení environmentálních problémů.

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR SK je v souladu s prioritou (20a). Součástí dokumentace je návrh ploch a koridorů, vč. veřejné infrastruktury a ÚSES, řešící mj. též migrační propustnost krajiny pro volně žijící živočichy. Všechny tyto návrhy v co největší možné míře respektují limity územního rozvoje podchycené v 5. úplné aktualizaci ÚAP Středočeského kraje. Návrh 3A ZÚR dále k naplnění priority přispívá stanovením cílových kvalit 9 krajinných typů, včetně podmínek pro jejich zachování nebo dosažení. K objektivitě přístupu a citlivosti řešení vůči přírodním a krajinným hodnotám přispívá i skutečnost, že 3A ZÚR SK byla prověřována a korigována požadavky plynoucími z vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (VV URÚ).

(21) *Vymezit a chránit ve spolupráci s dotčenými obcemi před zastavěním pozemky nezbytné pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně v rozvojových oblastech a v rozvojových osách a ve specifických oblastech, na jejichž území je krajina negativně poznamenána lidskou činností, s využitím její přirozené obnovy; cílem je zachování souvislých ploch nezastavěného území v bezprostředním okolí velkých měst, způsobilých pro nenáročnou formu krátkodobé rekreace a dále pro vznik a rozvoj lesních porostů a zachování prostupnosti krajiny.*

Vyhodnocení

Návrh 3A ZÚR k naplnění priority (21) přispívá zejména stanovením cílových kvalit 9 krajinných typů (krajina sídelní, krajina příměstská, krajina rekreační, krajina s komparativní výhodou pro zemědělskou produkci, krajina vodárenská, krajina výrazně polyfunkční, krajina zvýšených přírodních a kulturních hodnot, krajina přírodní, krajina přírodně rekreační), včetně podmínek pro jejich zachování nebo dosažení. Jedním z podkladů pro tento návrh byla územní studie „Zelené pásy, vytvoření podmínek pro vznik veřejně přístupné zeleně“ která byla zpracována pro potřeby exponovaného území v okolí Prahy, s cílem chránit nebo i vytvořit územní předpoklady pro plnění funkcí rekreačního zázemí pro obyvatele metropolitního prostoru. S požadovanými vlastnostmi krajiny má úzkou souvislost také návrh ÚSES - regionální a nadregionální úrovně, významně aktualizovaný v rámci 3A ZÚR SK.

(22) *Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy udržitelného cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území. Podporovat propojení míst, atraktivních z hlediska cestovního ruchu, turistickými cestami, které umožňují celoroční využití pro různé formy turistiky (např. pěší, cyklo, lyžařská, hipo).*

Vyhodnocení

Priorita (22) je respektována a splněna. 3A ZÚR SK stanovuje obecné zásady pro územní rozvoj ve středních a nižších významných centrech osídlení, některých specifických oblastech a krajinách rekreačních, včetně vytváření podmínek pro rozvoj cyklistické dopravy a pěší turistiky.

(23) Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Při umístování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. U stávající i budované sítě dálnic, kapacitních komunikací a silnic I. třídy zohledňovat i potřebu a možnosti umístění odpočívek, které jsou jejich nedílnou součástí. Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).

Vyhodnocení

Priorita (23) je splněna. Většina navrhovaných koridorů dopravní infrastruktury se týká rekonstrukce a navýšení kapacity stávajících silnic a dálnic nebo modernizací železničních tratí. Koridory nových dopravních cest byly prověřeny a bylo navrženo takové vymezení, které co nejméně negativně ovlivňuje krajinu i sídla v blízkosti těchto komunikací.

(24) Vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví a v souladu s principy rozvoje udržitelné mobility osob a zboží, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Možnosti nové výstavby je třeba dostatečnou veřejnou infrastrukturou přímo podmínit. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).

Vyhodnocení

Priorita (24) je splněna následujícím způsobem. 3A ZÚR SK navrhuje koridory dopravní infrastruktury, které ji rozšiřují a zkvalitňují, zároveň vymezuje environmentálně šetrné formy dopravy, konkrétně koridory modernizace železničních tratí. Zároveň zkvalitňuje dopravní obslužnost měst. Realizací těchto dopravních staveb dojde ke zvýšení plynulosti jízdy, zkrácení přepravní doby a ke zvyšování bezpečnosti dopravy.

(24a) Na územích, kde dochází dlouhodobě k překračování zákonem stanovených hodnot imisních limitů pro ochranu lidského zdraví, je nutné předcházet dalšímu významnému zhoršování stavu. V územích, kde nejsou hodnoty imisních limitů pro ochranu lidského zdraví překračovány, vytvářet územní podmínky pro to, aby k jejich překročení nedošlo. Vhodným uspořádáním ploch v území obcí vytvářet podmínky pro minimalizaci negativních vlivů koncentrované výrobní činnosti na bydlení. Vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od průmyslových nebo zemědělských areálů.

Vyhodnocení

Priorita (24a) je splněna. 3A ZÚR SK nevymezuje plochy koncentrované výrobní činnosti ani naopak nevymezuje plochy pro obytnou zástavbu v blízkosti stávajících ploch

s výrobní činností. V některých případech 3A ZÚR pomáhá snížení imisí v zastavěných územích vymezením koridoru pro silniční obchvat, který odvede silniční dopravu mimo obytnou část. Současně v rámci vymezení dopravních koridorů 3A ZÚR stanovují požadavky na minimalizaci hlukové a imisní zátěže z dopravy.

(25) *Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem jim předcházet a minimalizovat jejich negativní dopady. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území a využívání přírodě blízkých opatření pro zadržování a akumulaci povrchové vody tam, kde je to možné s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu, jako jedno z adaptačních opatření v případě dopadů změny klimatu.*

V území vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní a sucha. Při vymežování zastavitelných ploch zohlednit hospodaření se srážkovými vodami.

Vyhodnocení

3A ZÚR SK splňuje uvedenou prioritu tím, že vymezuje tři nové plochy pro ochranu před povodněmi. Jedná se o dvě vodní nádrže a jedno protipovodňové opatření. Závoveň vymezuje nové územní rezervy pro LAPV, které budou prověřeny též z hlediska zajištění protipovodňové ochrany sídel níže na povodí aj. 3A ZÚR SK stanovuje také úkoly pro územní plánování pro řešení dopadů sucha a obecně dopadů změny klimatu.

(26) *Vymezovat zastavitelné plochy v záplavových územích a umísťovat do nich veřejnou infrastrukturu jen ve zcela výjimečných a zvláště odůvodněných případech. Vymezovat a chránit zastavitelné plochy pro přemístění zástavby z území s vysokou mírou rizika vzniku povodňových škod.*

Vyhodnocení

3A ZÚR SK vymezuje koridory zejména dopravní infrastruktury, které jsou na několika místech ve střetu se záplavovým územím. Jedná se však ve většině případů o případ křekročení vodního toku, kde se předpokládá přemostění se zabezpečenou protipovodňovou ochranou. 3A ZÚR nevymezuje žádné zastavitelné plochy v záplavovém území. Dle výše zmíněného tvrzení je priorita splněna.

(27) *Vytvářet podmínky pro koordinované umístování veřejné infrastruktury v území a její rozvoj a tím podporovat její účelné využívání v rámci sídelní struktury, včetně podmínek pro rozvoj digitální technické infrastruktury. Vytvářet rovněž podmínky pro zkvalitnění dopravní dostupnosti obcí (měst), které jsou přirozenými regionálními centry v území tak, aby se díky možnostem, poloze i infrastruktuře těchto obcí zlepšovaly i podmínky pro rozvoj okolních obcí ve venkovských oblastech a v oblastech se specifickými geografickými podmínkami.*

Při územně plánovací činnosti stanovovat podmínky pro vytvoření výkonné sítě osobní i nákladní železniční, silniční, vodní a letecké dopravy, včetně sítě regionálních letišť, efektivní dopravní sítě pro spojení městských oblastí s venkovskými oblastmi, stejně jako

řešení přeshraniční dopravy, protože mobilita a dostupnost jsou klíčovými předpoklady hospodářského rozvoje ve všech regionech.

Vyhodnocení

3A ZÚR SK vytváří podmínky pro koordinované umístování veřejné infrastruktury v území. Vymezuje koridory silniční dopravy, železniční dopravy a vodní dopravy. Jedná se zejména o rekonstrukce a zkapacitnění stávajících dálnic, případně obchvaty měst, u železniční dopravy jde o modernizaci tratí a v případě vodní dopravy jde o splavnění úseků Labe a Vltavy a vymezení podmínek pro rozvoj vnitrozemského říčního přístavu Mělník.

Stejně tak podporuje rozvoj technické infrastruktury vymezením koridorů pro skupinový vodovod, koridorů pro elektrické vedení vysokého / velmi vysokého napětí, koridor pro plynovodní přípojku pro elektrárnu Mělník a ropovod.

(28) *Pro zajištění kvality života obyvatel zohledňovat potřeby rozvoje území v dlouhodobém horizontu a nároky na veřejnou infrastrukturu, včetně veřejných prostranství. Návrh a ochranu kvalitních městských prostorů a veřejné infrastruktury je vhodné řešit ve spolupráci veřejného i soukromého sektoru s veřejností.*

Vyhodnocení

Problematika veřejných prostranství a městských prostorů přesahuje rámec podrobnosti ZÚR. Uvedená priorita (28) je 3A ZÚR splněna a je řešena zejména v oblastech dopravní a technické infrastruktury. Úpravy dopravní a technické infrastruktury v 3A ZUR mají pozitivní vliv na kvalitu života obyvatel dotčených obcí a obecně vedou ke zlepšení stavu silnic a dálnic a stavu technické infrastruktury na území kraje.

(29) *Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. Vytvářet územní podmínky pro upřednostňování veřejné hromadné, cyklistické a pěší dopravy. S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest, včetně doprovodné zeleně v místech, kde je to vhodné.*

Vyhodnocení

Priorita se týká zejména územních plánů a rozhodování na úrovni obcí. 3A ZÚR SK nevymezují konkrétní koridory či plochy pro cyklistickou ani pěší dopravu. Pro rozvoj cykloturistiky a pěší turistiky 3A ZÚR stanovuje požadavky a úkoly v obecné rovině. 3A ZÚR nemá tak přímo vliv na síť pěších nebo cyklistických tras.

Uvedenou prioritu (29) splňuje vymezením dvou koridorů pro tramvajovou trať v návaznosti Středočeského kraje a hl. města Prahy.

(30) *Úroveň technické infrastruktury, zejména dodávku vody a zpracování odpadních vod je nutno koncipovat tak, aby splňovala požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti.*

Vyhodnocení

3A ZÚR SK vymezuje tři koridory pro skupinový vodovod, tím působí pozitivně na úroveň technické infrastruktury a kvalitu života v dotčených obcích (splňuje tak požadavek priority č. 30). 3A ZÚR nenavrhuje plochy a koridory pro umístění staveb kanalizace nadmístního významu.

(31) *Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.*

Vyhodnocení

3A ZÚR SK neřeší problematiku výroby energie z obnovitelných zdrojů, tudíž nevyvolává negativní vliv na decentralizovanou výrobu energie.

F. VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ - SHRNUÍ

Kapitola obsahuje stručný souhrnný popis způsobu naplnění potřeb jednotlivých pilířů ovlivňujících udržitelný rozvoj řešeného území Středočeského kraje, tj. pilíře životního prostředí, hospodářského pilíře, pilíře soudržnosti obyvatel území (sociální pilíř) a závěrečné shrnutí vlivů 3A ZÚR SK na udržitelný rozvoj území.

F1. VYHODNOCENÍ VLIVŮ 3A ZÚR SK NA PILÍŘ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Byly identifikovány významné pozitivní vlivy záměrů realizace vodovodů a protipovodňových opatření na obyvatelstvo a lidské zdraví. U záměrů dopravní infrastruktury převažují mírné pozitivní vlivy. Potenciální mírné negativní vlivy jsou spojeny převážně s dočasným nárůstem hlukové a imisní zátěže v bezprostředním okolí stavby a podél přístupových tras při výstavbě. Navržené plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury jsou akceptovatelné z hlediska vlivů na obyvatelstvo a lidské zdraví, byly identifikovány pouze mírné negativní vlivy.

Byly identifikovány významné negativní vlivy na biologickou rozmanitost, faunu, flóru. Některé koridory se dostávají do střetu s cennými biotopy (CHKO, MZCHÚ, nadregionální a regionální biocentra ÚSES). Jako významně negativní zásahy do prvků ochrany přírody byly vyhodnoceny záměry na nové silnice, koridor pro rozšíření skupinového vodovodu. Do cenných území zasahují také koridory elektrického vedení. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o zdvojení stávajících elektrických vedení, nejedná se o významný negativní vliv.

Z hlediska vlivu na zemědělskou půdu je možné jako nejvýznamnější skupinu staveb hodnotit záměry v oblasti dopravy, a to především novostavby, které si vyžádají vysoké zábory ZPF. Další skupinou záměrů s potenciálně významným negativním vlivem na půdu jsou plochy pro akumulaci povrchových vod. Celkově si 3A ZÚR SK vyžádá navýšení záboru ZPF o 1008,41 ha ZPF, z toho zábor ZPF I. a II. třídy ochrany tvoří 504,27 ha. Z hlediska vlivu na lesní porosty dochází uplatněním změny k zásahu jak do lesů hospodářských, tak lesů zvláštního určení i lesů ochranných. Celkově si 3AZÚR SK vyžádá navýšení záboru PUPFL o 43,89 ha PUPFL z toho zábor lesů ochranných bude v rozsahu 0,24 ha a zábor lesů zvláštního určení 14,97 ha.

Z hlediska vlivů na horninové prostředí jsou nejproblematictější rozsáhlé dopravní stavby, které nejen vykazují střety s limity horninového prostředí, ale mají také vysoké nároky na stavební materiál a koridor pro rozšíření skupinového vodovodu pro oblast vymezenou obcemi Dobříč, Chyňava, Koněprusy a Mořinka, a to především kvůli zásahům do chráněných ložiskových území společně s ložisky nerostných surovin.

Jednoznačně nejvýznamnější negativní vliv na povrchové a podzemní vody mají stavby dopravní infrastruktury, a to především novostavby. Riziko negativního vlivu je vysoké

u ploch a koridorů umístěných v chráněných oblastech povrchové akumulace vod a v ochranných pásmech vodních zdrojů. Dopravní stavby mohou tvořit významnou překážku při povodňových stavech. Záměry v oblasti elektroenergetiky a výstavba produktovodů nemají významný negativní vliv na povrchové a podzemní vody. Realizace vodovodů je hodnocena pozitivně. Významně pozitivně byly v tomto ohledu vyhodnoceny plochy pro akumulaci povrchových vod, jejichž hlavním významem je snížení rizika nejen povodní, ale i důsledků sucha.

Z hlediska vlivů na ovzduší a klima převažují pozitivní vlivy. Většina navržených silničních staveb odvádí dopravu z center obcí, předpokládá se snížení imisní zátěže v obcích, vyvedení těžké dopravy z center. Potenciální mírné negativní vlivy jsou spojeny s rekonstrukcí komunikací a realizací nových MÚK a křižovatek, kde předpokládáme navýšení dopravy. Záměry nových železnic a tramvají, včetně jejich rekonstrukcí jsou hodnoceny pozitivně díky předpokládanému přesunu dopravních cest z automobilů na kolejovou dopravu. Celkově předpokládáme pozitivní vliv na ovzduší díky zlepšení fungování dopravního systému na území Středočeského kraje. Záměry realizace VVN a produktovodů jsou bez vlivu na ovzduší a klima. Výjimkou je realizace plynovodu, kde se předpokládá mírný pozitivní vliv díky omezení spalování tuhých paliv v lokálních topeništích. Krátkodobé mírné negativní vlivy na ovzduší se mohou objevit v blízkosti nových záměrů a u přístupových cest během výstavby.

Z hlediska vlivů na kulturní a historické hodnoty nepředstavují záměry 3A ZÚR SK významné negativní vlivy. Výjimkou je záměr modernizace žel. tratě z Kolína do Liběchova koridor D322 Koridor železniční tratě č. 231, 072: Kolín – Liběchov (- Děčín), včetně Libické spojky, modernizace, který je ve střetu s národní kulturní památkou Libice nad Cidlinou, slovanské hradiště Slavníkovců a třemi kulturními památkami. Dále zasahuje na území městské památkové zóny Poděbrady a archeologickou památkovou rezervaci Slavníkovská Libice. Při dalším zpřesňování záměru je nezbytné se nemovitým kulturním památkám vyhnout a negativní vliv včetně vibrací vyloučit.

Množství záměrů se týká modernizace, rekonstrukce stávajících dopravních staveb a nemá na krajinný ráz významný vliv. Významnější negativní vliv mohou mít novostavby dopravní infrastruktury a nová elektrická vedení, a to především v územích se zvýšenou ochranou krajinného rázu jako je chráněná krajinná oblast, přírodní park nebo krajinná památková zóna.

F2. VYHODNOCENÍ VLIVŮ 3A ZÚR SK NA HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ

3A ZÚR SK v obecné rovině podporují hospodářský rozvoj a vznik nových pracovních příležitostí, s preferencí ekonomických odvětví s vyšší přidanou hodnotou, zejména aplikovaného výzkumu, strategických služeb. Zároveň stanovují kritéria při hledání vhodných území pro ekonomické aktivity (např. vazba na významná sídla, využívání brownfields).

3A ZÚR zpřesňují vymezení rozvojových os a oblastí z PÚR, což jsou hlavní lokality pro rozvoj ekonomických subjektů, rozvoj obytné zástavby a rozvoj dopravní infrastruktury. Vymezení rozvojových oblastí a os přispívá k obecnému rozvoji hospodářského sektoru

v kraji. Současně však 3A ZÚR stanovuje požadavky a úkoly pro územní plánování, které mají za úkol tento hospodářský rozvoj usměrňovat pro zajištění rovnováhy mezi všemi třemi pilíři trvale udržitelného rozvoje.

Vymezení ploch a koridorů dopravní a technické infrastruktury má také pozitivní vliv na hospodářský pilíř. Vytvářejí se tím podmínky pro lepší dopravní či technickou obslužnost území, která přispívá k rozvoji ekonomických aktivit.

Pro zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomickém rozvoji regionu vymezuje 3A ZÚR SK rekreační a přírodně rekreační krajiny, ve kterých jsou předpoklady posilování tohoto způsobu využití území.

F3. VYHODNOCENÍ VLIVŮ 3A ZÚR SK NA SOCIÁLNÍ PILÍŘ

Podpora příznivých sociodemografických podmínek prolíná obsahem 3A ZÚR SK, mj. je součástí priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území, podmínek koncepce ochrany a rozvoje hodnot území kraje. 3A ZÚR SK konkrétně předkládá v souhrnu desítky návrhů na doplnění veřejné infrastruktury, z nichž podstatná část souvisí s nápravou zpoždování výstavby dopravní a technické infrastruktury (DI a TI) zejm. v exponovaných územích. Převažující pozitivní vliv těchto návrhů lze spojovat též s odstraněním či zmírněním zhoršování kvality bydlení v oblastech intenzivní urbanizace (např. řešením obchvatů centrálních a obytných částí sídel). DI a TI nadmístního významu zasahují též do periferních částí území kraje s předpokládaným pozitivním vlivem na sociodemografické podmínky těchto částí kraje.

Podpora pro zachování a kultivaci žádoucích územních rozdílů (diferenciace území) či naopak pro překonání neodůvodněných rozvojových nedostatků, je ve 3A ZÚR SK podchycena v rámci korekcí rozvojových ploch a oblastí, specifických území (vč. nové rozvojové osy OS5a Praha – Jihlava a nové specifické oblasti SOB9 dle PÚR ČR). Naopak k potvrzení žádoucí rozmanitosti sociodemografických podmínek území kraje přispívá 3A ZÚR SK stanovením devíti typů krajín s uvedením územních podmínek pro zachování jejich specifických hodnot.

SHRNUTÍ

Z hodnocení vztahu 3A ZÚR SK k udržitelnému rozvoji území vyplývá, že zachování příznivých sociálních podmínek (pracovní příležitosti, výdělků, vybavenost, bydlení, vzdělanost) a možností rozvoje dalšího využívání hospodářského potenciálu kraje, je možné jen při respektování požadavků a limitů environmentálních, ochrany krajiny, přírody, řešení problémů změn klimatu. Toto nezbytné vyvažování pilířů udržitelného rozvoje území je v rámci 3A ZÚR SK podporováno stanovením priorit, regulačních opatření, úkolů pro územní plánování, které zahrnují též koncepční a prostorová opatření formulovaná SEA. Významným aspektem udržitelného rozvoje území Středočeského kraje je v rámci 3A ZÚR SK zdůrazněná koordinace s územním rozvojem hl. města Prahy a okolními kraji.